

מועצת החרום הציבורית למשבר הקורונה

מסמך הקמה - עקרונות יסוד

אנו, החתומים מטה, מקימים גוף מקצועי מבוסס-מומחים במטרה לשכלל ולטייב את הטיפול וההתנהלות בהתייחס למשבר הקורונה. בהיותנו גוף מקצועי ובלתי-תלוי, **אנו רואים עצמו מחויבים:**

- א. להסתמך על **מדע ורפואה מבוססי-ראיות**, נהלים ולקחים שנוסו, נבחנו ותוקפו בעבר.
 - ב. לשמור על **עקרון זכויות הפרט וכללי האתיקה הרפואית** המהווים נר לרגלנו, ככלל ובפרט בעת זו.
 - ג. לפעול **בשקיפות מלאה** ולפרסם את המידע עליו מתבססת המועצה בדיוניה, במסקנותיה ובהמלצותיה, ולהנגישו לציבור.
 - ד. לאפשר **מקום לכל שיח ודיון** מדעיים וחברתיים, ובלבד שיתקיימו בפתירות, שקיפות ובכבוד הדדי
- אנו סמוכים ובטוחים כי בחינת המידע, עיבודו וניתוחו בכלים מקצועיים ומתוך ראייה חברתית ושקיפות ציבורית, יסייעו להשיב איזון, אמון ותקווה בעת משבר הקורונה המתמשך בו נמצאת ישראל.

המועצה תבחן על בסיס המשכי נתוני זמן-אמת, מחקרים וגישות מישראל ומן העולם, כדי לגבש מסקנות והמלצות אופרטיביות בנוגע להתנהלות המתאימה ביותר, בהתבסס על **חמישה עקרונות יסוד** המקודשים בעינינו:

1. **רפואה אחראית, אתית ומאוזנת**

רפואה הנאמנה לעקרונות האבחון, הטיפול והתעודף המדעיים והחברתיים, למען הקצאת משאבים בסדר עדיפויות מדויק לכלל גורמי התחלואה בישראל. בכך, יישמר העיקרון המקודש ברפואה: "ראשית, אל תזיק".

2. **שמירת האוטונומיה של המטופל ושל המטפל**

לאדם זכות בלעדית על גופו, כמו גם לקבל החלטות מתוך מערכת האמונות וסולם הערכים האישיים שלו. יש להימנע באופן חד-משמעי מכפיית התערבות רפואית, כמו גם מהטלת סנקציות שמטרתן להשיא אדם לטיפול. יש לקדש את ההסכמה מדעת ואת חופש האדם לקבל החלטה בהתאם לתפישת עולמו.

3. **חיוק מיידית של מערכת הבריאות**

מערכת בריאות איתנה בעלת משאבים מספקים תאפשר התמודדות עם תחלואת הקורונה תוך שמירה על איכות טיפולית בכל תחומי הרפואה האחרים.

4. **התמקדות באדם ובבריאותו בהקשר רחב**

מתפקידי המטפל הוא להוות מקור נחמה, תקווה ואופטימיות, תוך הדגשת סיכויי ההחלמה. הפחדה והחמרה פוגעים בהיענות, יוצרים חוסר אמון ומעודדים תחלואה משנית.

5. **ניהול רפואי המתחשב בחברה ובקהילה**

מדיניות ציבורית בעת משבר מחויבת למנוע את קריסת החוליות החלשות בחברה. ניהול משבר חייב לשקלל את כלל ההיבטים הבריאותיים, החברתיים והכלכליים כאשר בנוסף לנפגעי קורונה ולאוכ' הסיכון לפגיעה מהנגיף, נמצאים בחזית הפגיעה שכבות רבות אחרות ובהן ילדים, תלמידים, שכבות סוציאקונומיות חלשות, קשישים, חולים כרוניים וחסרי-ישע.

על בסיס עקרונות יסוד אלו, נגזרות **נקודות מוצא** הבאות:

1. **סגר הינו כלי לא-יעיל מבחינה מדעית לטיפול במשבר הקורונה**

סגר פוגע בחברה בכלכלה ובעשייה הרפואית הרחבה. עדויות ממחקרים ותצפיות במדינות רבות מראות כי תועלתו מוטלת בספק, חלקית וקצרת טווח, ונקיז רבים וקשים. אין כיום שום גוף רפואי או מדעי מוסמך התומך בהטלת סגרים.

2. **יש לבנות מערכי הגנה דיפרנציאליים, ולרכז מאמצים בהגנה ממוקדת על החלשים, השבריריים וחסרי הישע**

יש לפעול מתוך הערכת סיכונים שוטפת, ומתוך כך לבצע ריבוד אמצעי המיגון בהתאם לפילוח קבוצות הסיכון. כך ניתן יהיה לאזן בין הסיכון לקורונה לסיכונים אחרים, כמו הזנחה רפואית, קריסה כלכלית, דיכאון ובדידות.

3. **יש לבנות מערך הסברה חדש אשר ישנה את השיח ואת ההתמודדות עם המגיפה**

ערך בסיסי בחברה האנושית ומרכזי ביותר ברפואה הינו הסיוע לאדם להתמקד במקורות הכוח, בתקווה ובהצלחה. עשרות שנות-מחקר מוכיחות כי מסרים חיוביים ואופטימיים אלו מעודדים בריאות והחלמה רפואית ונפשית. יתרה מזו, הפחדה, איומים ומסרים שליליים גוררים חוסר אמון, התנהגות "דווקאית", והרעת תוצאות התערבויות וטיפולים רפואיים.

4. **החיסון חשוב ומעודד – אך אסור לכפותו, במישרין או בעקיפין**

העדויות הקיימות על החיסון מצביעות על בטיחותו, ולמרות שאין עדיין אין מספיק מידע ארוך-טווח, נראה כי הוא יכול להוות נקודת מפנה בהתמודדות עם המגיפה. עם זאת, כפייה או שימוש בחיזוקים חיוביים או שליליים הינה לא אתית, ועומדת בניגוד לעקרונות האוטונומיה של המטופל וההסכמה מדעת.

5. **נדרשת פתיחה מיידית של מערכת החינוך**

שכבות הגיל הצעירות הן הנפגעות העיקריות ממשבר הקורונה, למרות עדויות רבות לכך שהן ממעטות להיפגע קלינית. יש לצמצם את הנזקים הקשים הנגרמים לילדים ונוער על ידי פתיחת מערכת החינוך באופן מידי, ושילוב מחדש של התלמידים בלימודים סדירים, תוך הדגשת היתרונות האקדמיים, הרגשיים והחברתיים שלהם.

בהיותנו חברים בגוף עצמאי וא-פוליטי זה, אנו מצהירים כי מטרתנו היחידה היא הרצון לקדם מדיניות מאוזנת, אמינה ושקופה בתחומי הבריאות, הרווחה והמשק. אנו מצהירים כי פעילותינו במועצה נעשית בהתנדבות ובמסירות, ללא כל ניגוד אינטרסים, ומתוך שאנו מאמינים כי הידע הקולקטיבי המצטבר של חברינו ייצור את הסינרגיה החיונית לראייה אסטרטגית רציונאלית של ניהול המשבר.

לאור כל האמור אנו מתחייבים כי המועצה תפעל בנחישות ובשקיפות בכל מישור אפשרי, על מנת לקדם ולשפר את בריאותם ואיכות חייהם של כלל אזרחי ישראל בהתאם לעקרונות היסוד האלו, נתוני השטח, דיוני המועצה והמלצותיה.

מועצת החרום הציבורית למשבר הקורונה

חברי המועצה*

(לפי סדר א-ב)

פרופ' אמנון להד

פרופסור לרפואה, מומחה ברפואת משפחה. מנהל החוג לרפואת משפחה באוני' העברית, ומשמש כיו"ר המועצה הלאומית לבריאות בקהילה. סגן דיקן אקדמיה-רפואת משפחה באוני' העברית. רופא משפחה בירושלים.

פרופ' עמוס אדלר

פרופסור לרפואה בחוג לאפידמיולוגיה ורפואה מונעת, מומחה ברפואת ילדים ומיקרוביולוגיה קלינית. מנהל המעבדה המיקרוביולוגית במרכז הרפואי סוראסקי ת"א, גזבר האיגוד הישראלי למחלות זיהומיות.

פרופ' זהבה סולומון

פרופסור לעבודה סוציאלית, כלת פרס ישראל ופרס אמ"ת. סא"ל במיל, חוקרת אפידמיולוגיה פסיכיאטרית, שימשה ראש בי"ס לעבודה סוציאלית באוני' תל-אביב, מומחית בינלאומית בתחום טראומה נפשית, חברת ועדה ב-DSM (ספר האבחנות הפסיכיאטרי).

פרופ' אשר אלחיאני

פרופסור לרפואה, מומחה ברפואת משפחה ובמנהל ציבורי. כיהן כמנהל בית חולים "מאיר", מנהל מחוז מרכז ב"כללית", וכן כמנכ"ל קופת-חולים מאוחדת. שימש כיו"ר המועצה הלאומית לבריאות בקהילה. רופא משפחה בנגב.

דר' יענת עבדי-קורק

מומחית באפידמיולוגיה וביולוגיה מולקולארית, שימשה כיועצת ועדת סל התרופות בנושא טכנולוגיות רפואיות וכחוקרת בכירה במרכז הישראלי להערכת טכנולוגיות רפואיות במכון גרטנר, מנהלת המחקר והאקדמיה של אסותא מרכזים רפואיים.

פרופ' עליאן אלקרינאי

פרופסור לעבודה סוציאלית, שימש כנשיא מכללת אחוה, וראש החוג לעבודה סוציאלית באוני' בן-גוריון וכדיקן בי"ס לעבודה סוציאלית באוני' ממוריאל בקנדה. יו"ר עמותת "ליאלי" לקידום החינוך והרווחה בחברה הבדואית. חתן פרס Killam וממדליקי המשאות בטקס יום העצמאות 2013.

דר' ברוריה עדיני

PhD במנהל מערכות בריאות, מכהנת כראש החוג לניהול מצבי חירום ואסון באוניברסיטת תל אביב. לשעבר ראש ענף היערכות לחירום בצה"ל (סא"ל) ויועצת בכירה של האגף לשעת-חרום של משרד הבריאות.

פרופ' צבי בנטואץ'

פרופסור לרפואה, מומחה לרפואה פנימית, אימונולוגיה ומחלות זיהומיות, שימש כמנהל מחלקה פנימית, חלוץ רפואת האיידס בישראל. ראש המרכז למחלות טרופיות ואיידס באוני' בן-גוריון, נשיא עמותת נאלא למניעת זיהומים בארצות מתפתחות וחבר הנהלת "רופאים לזכויות אדם".

פרופ' איתן פרידמן

פרופסור לרפואה בחוג לגנטיקה וביוכימיה, מומחה ברפואה פנימית ובגנטיקה רפואית, PhD ממכון קרוליינסקה בשבדיה. הקים את היחידה האונקו-גנטית והמרפאה לנשים בסיכון גבוה בבית החולים שיבא, משמש כיו"ר ועדת הלסינקי העליונה של משרד הבריאות.

פרופ' יעקב גינדן

פרופסור למדעי הבריאות והרווחה, מומחה ברפואה פנימית ובגריאטריה, שימש כמנהל מחלקת גריאטריה, ראש המחלקה לשירותים מוסדיים באגף הגריאטריה במשרד הבריאות, יו"ר הוועדה לזכויות המטופל וחבר המועצה הלאומית לגריאטריה. הקים וניהל את בית הספר לרופאים בוגר חו"ל במרכז הרפואי קפלן.

פרופ' אהרן צ'חנובר

פרופסור לביוכימיה, רופא, חתן פרס נובל לכימיה (והמדען הישראלי הראשון שזכה בפרס), חתן פרס ישראל ופרס אמ"ת. שימש כמנהל מכון המחקר למדעי הרפואה בטכניון, חבר באקדמיה הישראלית והאמריקאית למדעים וכן באקדמיה האפיפיורית למדעים.

פרופ' ערן דולב

פרופסור לרפואה, לרפואה צבאית ולהיסטוריה רפואית, מומחה לרפואה פנימית, מינהל מערכות בריאות וכן לאתיקה ברפואה. שימש כקצין רפואה ראשי, כמנהל מחלקה פנימית, וכן כיו"ר לשכת האתיקה של ההסתדרות הרפואית וראש ועדת האתיקה של אוני' תל-אביב.

פרופ' אודי קימרון

ראש החוג לאימונולוגיה ומיקרוביולוגיה קלינית באוני' תל אביב. מומחה לתאי T, חיסונים רירניים, הנדסה גנטית של נגיפי חיידקים, ו-CRISPR. פרסם מאמרים בעיתוני היוקרה Cell Science, Nature וזכה במענקי מחקר יוקרתיים כולל ה-ERC. שותף בהקמת מעבדות לבדיקות קורונה.

דר' יואב יחזקאלי

מומחה לרפואה פנימית ומנהל רפואי. מרצה בחוג לניהול מצבי חרום ואסון באוני' ת"א. סא"ל במיל, ממקימי צוות הטיפול במגיפות ותוכניות הערכות לאירוע ביולוגי חריג. כיהן כסגן מנהל בי"ח, רופא מחוז, מנהל מחוז ומנהל אגף בקופות חולים. מנהל רפואי בחברות הזנק, רופא משפחה.

דר' אמיר שחר

מומחה לרפואה פנימית, קרדיולוגיה, רפואה דחופה ומנהל רפואי. מג"ד (מיל) בתותחנים, מחלוצי הרפואה הדחופה בארץ. הקים וניהל את המחלקה לרפואה דחופה בבי"ח שיבא, היה סגן-מנהל בי"ח מאיר וכיום מנהל מלר"ד לניאדו. ממקימי החוג לרפואה דחופה באוני' תל-אביב.

פרופ' רבקה כרמי

פרופסור לרפואה, מומחית ברפואת ילדים, נאונטולוגיה וגנטיקה רפואית. כיהנה כמנהלת המכון הגנטי בב"ח סורוקה, דיקאנית הפקולטה למדעי הרפואה באוני' בן-גוריון, יו"ר איגוד דיקאני בתי-הספר לרפואה, נשיאת אוני' בן-גוריון וכיו"ר ועד ראשי האוניברסיטאות.

פרופ' מרדכי שני

פרופסור לרפואה, מומחה ברפואה פנימית. חתן פרס ישראל. כיהן כמנכ"ל משרד הבריאות ומנהל בי"ח שיבא, וכן כיו"ר ועדת התרופות. ייסד וניהל את בית הספר לבריאות הציבור באוני' תל-אביב, וכן הקים וניהל את המכון הלאומי לחקר מדיניות הבריאות.

פרופ' אסא כשר

פרופסור אמריטוס לאתיקה מקצועית ולפילוסופיה. חתן פרס ישראל לפילוסופיה. חבר האקדמיה האירופאית למדעים ואומניות. כתב עשרות קודים אתיים ממלכתיים וציבוריים, וביניהם את הקוד האתי הצבאי, כמו גם שימש כחבר בוועדות ממלכתיות ציבוריות רבות.

* העמדות המובאות הן על דעת חברי וחברות המועצה, ולא בהכרח מייצגים את המוסדות בהם עובדים/ות